



ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2023 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer: 947 636 936
Organisasjonsform: Aksjeselskap
Foretaksnavn: IPSOS AS
Forretningsadresse: Sjølyst plass 2
0278 OSLO

Regnskapsår

Årsregnskapets periode: 01.01.2023 - 31.12.2023

Konsern

Morselskap i konsern: Nei

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet: Ja
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet: Forenklet IFRS

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet: Tor Eimund Skåret
Dato for fastsettelse av årsregnskapet: 20.06.2024

Grunnlag for avgivelse

År 2023: Årsregnskapet er elektronisk innlevert
År 2022: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2023

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 04.07.2025



Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
RESULTATREGNSKAP			
Inntekter			
Salgsinntekt	2, 3	91 831 000	93 286 000
Annen driftsinntekt	4		
Sum inntekter		91 831 000	93 286 000
Kostnader			
Varekostnad	3	38 136 000	46 369 000
Lønnskostnad	5	36 323 000	35 174 000
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	6	4 124 000	3 178 000
Nedskrivning av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	6		
Annen driftskostnad	3, 5	10 309 000	6 586 000
Sum kostnader		88 892 000	91 307 000
Driftsresultat		2 939 000	1 979 000
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen finansinntekt		1 908 000	586 000
Sum finansinntekter		1 908 000	586 000
Rentekostnad til foretak i samme konsern	3	3 108 000	1 669 000
Annen rentekostnad	7	525 000	448 000
Annen finanskostnad		808 000	1 470 000
Sum finanskostnader		4 441 000	3 587 000
Netto finans		-2 533 000	-3 001 000
Ordinært resultat før skattekostnad		406 000	-1 022 000
Skattekostnad på resultat	8	89 000	-223 000
Ordinært resultat etter skattekostnad		317 000	-799 000
Årsresultat	9	317 000	-799 000
Årsresultat etter minoritetsinteresser		317 000	-799 000
Totalresultat		317 000	-799 000



Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
Overføringer og disponeringer			
Overført fra overkurs			-799 000
Overført fra/til annen egenkapital		317 000	
Sum overføringer og disponeringer		317 000	-799 000



Balanse

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Konsesjoner, patenter o.l.	6	3 909 000	2 155 000
Utsatt skattefordel	8	2 904 000	2 946 000
Sum immaterielle eiendeler		6 813 000	5 102 000
Varige driftsmidler			
Bruksrettseiendeler	6	18 712 000	19 431 000
Maskiner og anlegg	6		
Skip og flytende installasjoner	6		
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	6	899 000	1 019 000
Sum varige driftsmidler		19 611 000	20 449 000
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	3	63 662 000	63 662 000
Andre langsiktige fordringer	10		
Sum finansielle anleggsmidler		63 662 000	63 662 000
Sum anleggsmidler		90 086 000	89 213 000
Omløpsmidler			
Varer			
Lager av varer og annen beholdning			52 000
Sum varer			52 000
Fordringer			
Kundefordringer	10	18 702 000	22 493 000
Andre kortsiktige fordringer	10	13 210 000	7 369 000
Sum fordringer		31 912 000	29 862 000
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	11	10 400 000	13 196 000
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		10 400 000	13 196 000
Sum omløpsmidler		42 312 000	43 110 000



Balanse

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
SUM EIENDELER		132 398 000	132 322 000
BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	12	3 695 000	3 695 000
Beholdning av egne aksjer	12		
Sum innskutt egenkapital		3 695 000	3 695 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	9	1 050 000	733 000
Sum opptjent egenkapital		1 050 000	733 000
Sum egenkapital	9	4 745 000	4 427 000
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Utsatt skatt	8		
Andre avsetninger for forpliktelser	7	16 812 000	17 515 000
Sum avsetninger for forpliktelser		16 812 000	17 515 000
Annen langsiktig gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld	10	65 517 000	68 517 000
Sum annen langsiktig gjeld		65 517 000	68 517 000
Sum langsiktig gjeld		82 329 000	86 032 000
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	10	9 994 000	6 051 000
Betalbar skatt	8		
Skyldig offentlige avgifter		8 095 000	8 406 000
Annen kortsiktig gjeld	7	27 235 000	27 406 000
Sum kortsiktig gjeld		45 325 000	41 863 000
Sum gjeld		127 653 000	127 895 000



Balanse

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		132 398 000	132 322 000



Brønnøysundregistrene

ÅRSREGNSKAP FOR REGNSKAPSÅRET 2023 - GENERELL INFORMASJON

Journalnummer: 2024 574135

Enheten

Organisasjonsnummer: 947 636 936
Organisasjonsform: Aksjeselskap
Foretaksnavn: IPSOS AS
Forretningsadresse: Sjølyst plass 2
0278 OSLO

Regnskapsår

Årsregnskapets periode: 01.01.2023 - 31.12.2023

Konsern

Morselskap i konsern: Nei

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet: Ja
Benyttet ved utarbeidelsen av
årsregnskapet til selskapet: Forenklet IFRS

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet: Tor Eimund Skåret
Dato for fastsettelse av årsregnskapet: 20.06.2024

Revisjon

Årsregnskapet er utarbeidet av ekstern
autorisert regnskapsfører: Ja

Grunnlag for avgivelse

År 2023: Årsregnskap er elektronisk innlevert.
År 2022: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2023.

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 04.07.2024



Organisasjonsnr: 947 636 936
IPSOS AS

RESULTATREGNSKAP

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
RESULTATREGNSKAP			
Inntekter			
Salgsinntekt	2, 3	91 831 000	93 286 000
Annen driftsinntekt	4		
Sum inntekter		91 831 000	93 286 000
Kostnader			
Varekostnad	3	38 136 000	46 369 000
Lønnskostnad	5	36 323 000	35 174 000
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	6	4 124 000	3 178 000
Nedskrivning av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	6		
Annen driftskostnad	3, 5	10 309 000	6 586 000
Sum kostnader		88 892 000	91 307 000
Driftsresultat		2 939 000	1 979 000
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen finansinntekt		1 908 000	586 000
Sum finansinntekter		1 908 000	586 000
Rentekostnad til foretak i samme konsern	3	3 108 000	1 669 000
Annen rentekostnad	7	525 000	448 000
Annen finanskostnad		808 000	1 470 000
Sum finanskostnader		4 441 000	3 587 000
Netto finans		-2 533 000	-3 001 000
Ordinært resultat før skattekostnad			
Skattekostnad på resultat	8	89 000	-223 000
Ordinært resultat etter skattekostnad		317 000	-799 000
Årsresultat	9	317 000	-799 000
Årsresultat etter minoritetsinteresser		317 000	-799 000
Totalresultat		317 000	-799 000
Overføringer og disponeringer			
Overført fra overkurs			-799 000



Overført fra/til annen egenkapital	317 000	
Sum overføringer og disponeringer	317 000	-799 000



Organisasjonsnr: 947 636 936
IPSOS AS

BALANSE

Beløp i: NOK	Note	2023	2022
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Konsesjoner, patenter o.l.	6	3 909 000	2 155 000
Utsatt skattefordel	8	2 904 000	2 946 000
Sum immaterielle eiendeler		6 813 000	5 102 000
Varige driftsmidler			
Bruksrettseiendeler	6	18 712 000	19 431 000
Maskiner og anlegg	6		
Skip og flytende installasjoner	6		
Driftsløsøre, inventar o. a. utstyr	6	899 000	1 019 000
Sum varige driftsmidler		19 611 000	20 449 000
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	3	63 662 000	63 662 000
Andre langsiktige fordringer	10		
Sum finansielle anleggsmidler		63 662 000	63 662 000
Sum anleggsmidler		90 086 000	89 213 000
Omløpsmidler			
Varer			
Lager av varer og annen beholdning			52 000
Sum varer			52 000
Fordringer			
Kundefordringer	10	18 702 000	22 493 000
Andre kortsiktige fordringer	10	13 210 000	7 369 000
Sum fordringer		31 912 000	29 862 000
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter o. l.	11	10 400 000	13 196 000
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		10 400 000	13 196 000
Sum omløpsmidler		42 312 000	43 110 000
SUM EIENDELER		132 398 000	132 322 000



BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD

Egenkapital

Innskutt egenkapital

Aksjekapital	12	3 695 000	3 695 000
Beholdning av egne aksjer	12		
Sum innskutt egenkapital		3 695 000	3 695 000

Opptjent egenkapital

Annen egenkapital	9	1 050 000	733 000
Sum opptjent egenkapital		1 050 000	733 000

Sum egenkapital	9	4 745 000	4 427 000
------------------------	----------	------------------	------------------

Gjeld

Langsiktig gjeld

Utsatt skatt	8		
Andre avsetninger for forpliktelse	7	16 812 000	17 515 000
Sum avsetninger for forpliktelse		16 812 000	17 515 000
Annen langsiktig gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld	10	65 517 000	68 517 000
Sum annen langsiktig gjeld		65 517 000	68 517 000

Sum langsiktig gjeld		82 329 000	86 032 000
-----------------------------	--	-------------------	-------------------

Kortsiktig gjeld

Leverandørgjeld	10	9 994 000	6 051 000
Betalbar skatt	8		
Skyldig offentlige avgifter		8 095 000	8 406 000
Annen kortsiktig gjeld	7	27 235 000	27 406 000
Sum kortsiktig gjeld		45 325 000	41 863 000

Sum gjeld		127 653 000	127 895 000
------------------	--	--------------------	--------------------

SUM EGENKAPITAL OG GJELD		132 398 000	132 322 000
---------------------------------	--	--------------------	--------------------



Organisasjonsnr: 947 636 936
IPSOS AS

NOTEOPPLYSNINGER - SELSKAP - alle poster oppgitt i hele tall

Note

Antall årsverk i regnskapsåret
41.00

<u>Sum</u>	<u>Beløp</u>
<u>Balanseført verdi 31.12.</u>	<u>Varige driftsmidler Immaterielle eiend.</u>

Konsernregnskap

Morselskapet sitt navn

Forretningskontor for morselskapet

Begrunnelse for at datterselskap er utelatt fra konsolideringen

<u>Samlet beløp - tilknyttet selskap</u>	<u>Årets</u>	<u>Fjorårets</u>
--	--------------	------------------

<u>Samlet beløp - foretak i samme konsern</u>	<u>Årets</u>	<u>Fjorårets</u>
---	--------------	------------------

<u>Samlet beløp - foretak i samme konsern</u>	<u>Årets</u>	<u>Fjorårets</u>
---	--------------	------------------

<u>Samlet beløp - felles kontrollert virksomhet</u>	<u>Årets</u>	<u>Fjorårets</u>
---	--------------	------------------

<u>Pantstillelse</u>	<u>Beløp</u>
----------------------	--------------

<u>Beholdning av egne aksjer</u>	<u>Antall</u>	<u>Pålydende</u>	<u>Andel av aksjek.</u>
----------------------------------	---------------	------------------	-------------------------



Årsregnskap 2023 Ipsos AS

Årsberetning
Resultatregnskap
Balanse
Kontantstrøm
Noter til regnskapet

Org.nr.: 947 636 936



IPSOS AS

STYRETS ÅRSBERETNING FOR 2023

Ipsos AS er et ledende markedsanalyse-selskap. Ipsos skaffer pålitelig informasjon og skaper relevant innsikt om samfunn, markeder, mennesker og merkevarer med datainnsamling i både offline og online, kvantitative og kvalitative metoder. Selskapet er lokalisert i og driver sin virksomhet fra Sjøyst Plass 2 i Oslo.

Økonomi

Selskapet hadde en omsetning i 2023 på TNOK 91.831. Driftsresultatet var TNOK 2.939, og ordinært resultat før skatt var TNOK 406. Ordinære driftsinntekter gikk ned med TNOK 1.455 i forhold til fjoråret (-1,6%). Markedsanalysebransjen i Norge hadde lav vekst i fjor, mye grunnet høy inflasjon og prisvekst, noe som påvirket våre kunder og gjorde at investeringene i markedsanalyse ble redusert. Bransjen ble imidlertid mindre hardt rammet enn tilgrensende bransjer, som reklame- og mediebyråbransjen. Driftsresultatet derimot økte med 48,5% gjennom økt dekningsbidrag fra endret oppdragssammensetning og kostnadskontroll.

Økte finanskostnader drevet av renter på konsernlån knyttet til den strategiske aksjeinvesteringen i Questback ble kompensert med positiv effekt fra svinginger i valutakurs slik at resultat fra finansposter ble forbedret. Resultat før skatt bedret seg vesentlig og gikk fra negativt til positivt resultat sammenlignet med fjoråret.

Investeringer i året beløp seg til TNOK 3.281, og er knyttet til innkjøp av IT-utstyr samt aktivering av rekrutteringskostnader i forbindelse med vårt web panel. I tillegg kjøpte vi rettighetene til innsiktsplattformen «BrandBooster» fra Metro Branding.

Netto kontantstrøm fra operasjonell virksomhet var TNOK 6.239, en reduksjon på TNOK 2.549.

Selskapet hadde en positiv egenkapital på TNOK 4.745 ved årsskiftet. Styret anser egenkapitalen som forsvarlig.

Selskapet er i noe grad eksponert for valutasingninger i operasjonell virksomhet. Kjøp av tjenester for gjennomføring av feltarbeid internasjonalt belastes i fremmed valuta, mens selve faktureringen til kunde er i NOK med noen få unntak. Øvrige forretnings-

IPSOS AS

DIRECTORS REPORT FOR 2023

Ipsos AS is a leading market research company. Ipsos provides reliable information and creates relevant insight about society, markets, people and brands with data collection in both offline and online, quantitative and qualitative methods. The company is located in and operates from Sjøyst Plass 2 in Oslo.

Finances

The company had a turnover in 2023 of TNOK 91.831. The operating result was TNOK 2.939, and the ordinary result before tax was TNOK 406. Ordinary operating revenues decreased by TNOK 1.455 compared to last year (-1,6%). The market research industry in Norway had low growth last year, largely due to high inflation and increased prices, which affected our customers and led to less investments in market research. The industry was, however, less severely affected than adjacent industries, such as the advertising and media agency industry. The operating result, on the other hand, increased by 48,5% through an increased gross margin contribution from a changed project mix and cost control.

Increased financial costs driven by interest on group loans linked to the strategic equity investment in Questback were compensated by a positive effect from fluctuations in exchange rates so that the result from financial items improved. Profit before tax improved significantly and went from a negative to a positive result compared to last year.

Investments throughout the year amounted to TNOK 3.281 and are related to the purchase of IT equipment as well as capitalization of recruitment cost in connection with our web panel. In addition, we bought the rights to the insight platform "BrandBooster" from Metro Branding.

Net cash flow from operational activities was TNOK 6.239, a decrease of TNOK 2.549.

The company had a positive equity of TNOK 4.745 at the turn of the year. The board considers equity to be at a reasonable level.

The company is to some extent exposed to currency fluctuations in the operating activities. Purchases of services for carrying out fieldwork internationally are charged in foreign currency, while the actual client invoicing is in NOK with a few exceptions. Other business transactions are conducted in Norwegian kroner and do not represent a risk.



transaksjoner er i norske kroner og representerer ingen risiko.

Kredittrisikoen anses for svært lav da selskapets kunder i det alt vesentligste er store bedrifter og offentlige enheter. Selskapet har lite tap på fordringer.

Styret mener resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter gir fyllestgjørende informasjon omkring selskapets virksomhet i 2023 og dets stilling ved årets utløp. Styret vurderer at forutsetningen om fortsatt drift er til stede.

Det har ikke inntrådt forhold i 2024 som har betydning for bedømmelse av selskapets regnskap for 2023.

Styret foreslår følgende disponering av årets resultat:
- Overført til annen egenkapital TNOK 317

Miljø, likestilling og diskriminering

Ipsos har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Det skal ikke forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, forfremmelse, rekruttering med mer.

Ved regnskapsårets slutt hadde selskapet 40 heltidsansatte. Snittalder var 43,1 år og snitt ansiennitet var 9,8 år. Det er en stor bredde av erfaring og kompetanse og medarbeidere i alle aldre, litt over en tredjedel er under 35 år mens 13% er over 60 år. Andelen kvinner i selskapet er 50%, og to av seks ledere er kvinner.

Arbeidet med likestilling og mangfold er forankret i Ipsos sin overordnede strategi og både den globale og lokale toppledelsen, samt styret er engasjert i arbeidet. Se vedlagt Aktivitetsredegjørelse rapportering i henhold til ARP (aktivitets- og redegjørelsesplikten).

Arbeidsmiljøet anses å være godt. Det gjennomføres en årlig medarbeiderundersøkelse og undersøkelsen for 2023 viste en høy deltakelse på 95% som er en økning fra i fjor som lå på 90%. Det var fremgang på mange områder og samtidig er det rom for forbedringer. Ledelsen har fokus på tiltak som til enhver tid kan forbedre arbeidsmiljø og trivsel til medarbeidere. Med basis i resultatene er det identifisert 2 hovedområder som vi jobber videre med:

1. Kompetanse og karriereutvikling
2. Effektivisering

Samlet sykefravær har vært 523 dager, hvilket utgjør 6 %, og av dette utgjør langtids sykefravær 344 dager (4 %). Det har ikke vært personskader og ulykker knyttet til virksomhetens

The credit risk is considered to be very low as the company's customers are essentially large companies and public entities. The company has little bad debts.

The board believes that the income statement and the balance sheet with accompanying notes provide adequate information about the company's activities in 2023 and its position at the end of the year. The Board considers that the precondition for continued operation is present.

There have been no circumstances in 2024 that are significant for the assessment of the company's accounts for 2023.

The Board proposes the following allocation of the year's results:

- A transfer of TNOK 317 to other equity

Environment, equality and discrimination

Ipsos aims to be a workplace where there is full equality between women and men. There shall be no discrimination based on gender in matters such as salary, promotion, recruitment and more.

At the end of the financial year, the company had 40 full-time employees. The average age was 43,1 years old, and the average seniority was 9,8 years. There is a wide range of experience and competence, and employees of all ages where just over a third are under 35 years while 13% are over 60 years. The proportion of women in the company is 50%, and two out of six leaders are women.

The work regarding gender equality and diversity is rooted in Ipsos' overall strategy and both global and local top management, as well as the board are involved in the work. See attached Activity report reporting in accordance with ARP (activity and report obligation).

The working environment is considered to be good. An employee survey is conducted annually and the survey for 2023 showed a high participation rate of 95%, which is an increase from last year at 90%. There was progress in many areas and at the same time there is room for improvement. The management focuses on measures that can improve the working environment and well-being of employees at all times. Based on the results, 2 main areas have been identified which we are working on:

1. Competency and career development
2. Efficiency

Total sick leave has been 523 days, which makes up 6%, of which long-term sick leave is 344 days (4%). There have been no injuries and accidents related to the nature of the business



art i 2023. Det er ikke iverksatt spesielle arbeidsmiljøtiltak i 2023.

Selskapet forurenser ikke det ytre miljø.

Åpenhetsloven

Redegjørelse etter åpenhetsloven vil bli gjort tilgjengelig på selskapets hjemmeside innen lovens krav som er 30. juni

Fremtidsutsikter

Vi mener vi er godt posisjonert for lønnsom vekst fremover. På lengre sikt forventer bransjeforeningen ESOMAR økt vekst i bransjen internasjonalt og det er ingen grunn for å tro at så ikke skal skje i det norske markedet.

Som fullservice tilbyder av markedsanalysetjenester er Ipsos Norge i en god posisjon for å ta vår del av den generelle bransjevæksten i årene som kommer. Vi har også lagt en ambisiøs, langsiktig kommersiell strategi for å ta markedsandeler.

Hovedlinjene i denne strategien handler om å bygge rådgivningskompetansen innen prioriterte fagområder ytterligere, øke bruken av innovativ teknologi, tjenester og løsninger som vi får tilgang til gjennom vår internasjonale tilknytning, og tydeligere markedsføring og posisjonering av selskapet mot norske private og offentlige virksomheter, samt i rekrutteringsmarkedet.

Flere ulike eksterne faktorer og utviklingstrekk vil potensielt kunne påvirke fremtidsutsiktene til selskapet. Disse utgjør på samme tid både potensielle trusler og muligheter for oss.

Kjøpekraften til norske husholdninger gikk ned i 2023, grunnet inflasjon, økte energipriser og renterutgifter. Dette påvirker våre kunder negativt, særlig i FMCG og retail. Vi har imidlertid også en rekke energiselskaper og eksportører i kundeporteføljen, som har fått betydelig økte inntekter siste år. Inn i 2024 synes inflasjonen og prisveksten å være mer under kontroll, selv om den er høyere enn normalt, og man forventer ikke ytterligere rentehevinger. Lønnsoppgjøret vil antakelig også gjøre at husholdningene får en reallønnsoppgang i år. Dette vil trolig gjøre at farten i norsk økonomi vil øke, noe som også vil komme oss til gode.

Utviklingen innen kunstig intelligens har skutt fart og vil antakelig fortsette. Vi ser i all hovedsak på dette som en mulighet. Kunstig intelligens vil kunne effektivisere og automatisere manuelle prosesser, men kan også øke verdien på markedsanalyseproduktet, særlig gjennom å legge til rette for bedre analyser. Samtidig må man sikre at personvernet er hensyntatt. Ipsos sentralt har bygget ut en «sandkasse» som inkluderer ulike KI-modeller og bibliotek av bruksområder for

in 2023. No special work environment measures have been implemented in 2023.

The company does not pollute the external environment.

The Transparency Act

Statements according to the Transparency Act will be made available on the company's website within the requirements of the Act, which is June 30th.

Future outlook

We believe we are well positioned for profitable growth going forward. In the longer term the industry association ESOMAR expects increased growth in the industry internationally and there is no reason to believe that this will not happen in the Norwegian market.

As a full-service provider of market research services, Ipsos Norway is in a good position to take our share of the general industry growth in the coming years. We have also laid out an ambitious, long-term commercial strategy to gain market share.

The main lines of this strategy are about further building consultancy expertise in prioritized areas, increasing the use of innovative technology, services, and solutions that we gain access to through our international network, and clearer marketing and positioning of the company towards Norwegian private and public enterprises, as well as in the recruitment market.

Several different external factors and trends could potentially affect the company's outlook for the future. At the same time, these constitute both potential threats and opportunities for us.

The purchasing power of Norwegian households decreased in 2023, due to inflation, increased energy prices and interest expenses. This affects our customers negatively, particularly in FMCG and retail. However, we also have a number of energy companies and exporters in the customer portfolio, which have had significantly increased income in the past year. Into 2024, inflation and increased prices appear to be more under control, although higher than normal, and no further increases in interest rates are expected. The wage settlement will probably also give the households a real wage increase this year. This will probably mean that the speed of the Norwegian economy will increase, which will also benefit us.

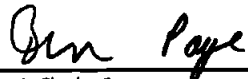
Developments in artificial intelligence have accelerated and will probably continue. We mainly see this as an opportunity. Artificial intelligence will be able to streamline and automate manual processes, but can also increase the value of the




oss, innenfor gjeldende personvernregler. Vi har en egen gruppe lokalt som jobber med hvordan å implementere og dra nytte av dette i våre arbeidsprosesser.

Selv om det er flere eksterne faktorer, med høy grad av usikkerhet, som påvirker fremtidsutsiktene, mener vi Ipsos Norge er godt posisjonert for å ta markedsandeler.

Oslo, 20.6.2024


Benjamin Charles Page
Styreleder

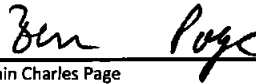

Patrice Marie Bergen
Styremedlem



Eirik Friberg Ekrann
Daglig Leder


market research product, particularly by facilitating better analyses. At the same time, it must be ensured that privacy is taken into account. Centrally, Ipsos has developed a "sandbox" that includes various AI models and a library of applications for us, within the current privacy regulations. We have a separate group locally that works on how to implement and take advantage of this in our work processes.

Although there are several external factors, with a high degree of uncertainty, that affect our future outlook, we believe that Ipsos Norway is well positioned to take market shares.

Oslo, 20.6.2024


Benjamin Charles Page
Chairman


Patrice Marie Bergen
Board member


Eirik Friberg Ekrann
General Manager



Ipsos AS

Resultatregnskap

(Alle tall i NOK 1000)

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2023	2022
Salgsinntekt	2, 3	91 831	93 286
Sum driftsinntekter		91 831	93 286
Varekostnad	3	38 136	46 369
Lønnskostnad	5	36 323	35 174
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	6	4 124	3 178
Annen driftskostnad	3, 5	10 309	6 586
Sum driftskostnader		88 892	91 307
Driftsresultat		2 939	1 979
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen finansinntekt		1 908	586
Rentekostnad til foretak i samme konsern	3	3 108	1 669
Annen rentekostnad	7	525	448
Annen finanskostnad		808	1 470
Resultat av finansposter		-2 533	-3 001
Resultat før skattekostnad		406	-1 022
Skattekostnad på resultat	8	89	-223
Årsresultat	9	317	-799
Overføringer			
Overført fra overkurs		0	-799
Overført fra/til annen egenkapital		317	0
Sum overføringer		317	-799



Ipsos AS
Balanse
(Alle tall i NOK 1000)

Eiendeler	Note	2023	2022
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Konsesjoner, patenter o.l.	6	3 909	2 155
Utsatt skattefordel	8	2 904	2 946
Sum immaterielle eiendeler		6 813	5 102
Varige driftsmidler			
Bruksrettseiendeler	6, 7	18 712	19 431
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	6	899	1 019
Sum varige driftsmidler		19 611	20 449
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	3	63 662	63 662
Sum finansielle anleggsmidler		63 662	63 662
Sum anleggsmidler		90 086	89 213
Omløpsmidler			
Lager av varer og annen beholdning		0	52
Fordringer			
Kundefordringer	10	18 702	22 493
Andre kortsiktige fordringer	10	13 210	7 369
Sum fordringer		31 912	29 862
Bankinnskudd, kontanter o.l.	11	10 400	13 196
Sum omløpsmidler		42 312	43 110
Sum eiendeler		132 398	132 322



Ipsos AS
Balanse
(Alle tall i NOK 1000)

	Note	2023	2022
Egenkapital og gjeld			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	12	3 695	3 695
Sum innskutt egenkapital		3 695	3 695
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	9	1 050	733
Sum opptjent egenkapital		1 050	733
Sum egenkapital	9	4 745	4 427
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Andre avsetninger for forpliktelser	7	16 812	17 515
Sum avsetning for forpliktelser		16 812	17 515
Annen langsiktig gjeld			
Øvrig langsiktig gjeld	10	65 517	68 517
Sum annen langsiktig gjeld		65 517	68 517
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	10	9 994	6 051
Skyldig offentlige avgifter		8 095	8 406
Annen kortsiktig gjeld	7	27 235	27 406
Sum kortsiktig gjeld		45 325	41 863
Sum gjeld		127 653	127 895
Sum egenkapital og gjeld		132 398	132 322

Oslo, 20.06.2024
Styret i Ipsos AS

Benjamin Charles Page
Styreleder

Patrice Marie Bergen
Styremedlem

Eirik Friberg Ekran
Daglig leder



Indirekte kontantstrøm

Ipsos AS
(alle tall i NOK 1000)

	Note	2023	2022
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Resultat før skattekostnad		406	-1 022
Ordinære avskrivninger	6	4 124	3 178
Endring i varelager		52	-52
Endring i kundefordringer		4 706	-4 232
Endring i leverandørgjeld		881	208
Endring i konsernmellomværende	10	1 254	1 359
Endring i andre tidsavgrensingsposter		-5 183	9 349
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		6 239	8 788
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	6	3 281	2 808
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-3 281	-2 808
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	10	0	6 000
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	10	-3 000	0
Utbetalinger ved leasingforpliktelser IFRS 16	7	-2 755	-2 540
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-5 755	3 460
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter			
Beholdning av bankinnskudd, kontanter o.l. pr. 01.01.		13 196	3 756
Beholdning av bankinnskudd, kontanter o.l. pr. 31.12.		10 400	13 196



Ipsos AS

Noter til regnskapet for 2023 presentert i TNOK

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er avlagt i henhold til regnskapslovens § 3-9 og forskrift om forenklet IFRS (2014) fastsatt av Finansdepartementet 3. november 2014. Dette innebærer i hovedsak at måling og innregning følger internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og presentasjon og noteopplysninger er i henhold til norsk regnskapslov og god regnskapsskikk. Regnskapet legger til grunn prinsippene i et historisk kost regnskap.

Selskapet er en del av Ipsoskonsernet. Konsernregnskap for Ipsos der Ipsos AS inngår i konsolideringen er tilgjengelig på www.ipsos.com/en/investors.

Bruk av estimater

I utarbeidelse av årsregnskapet har man brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelsen av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen i henhold til god regnskapsskikk. Områder som i stor grad inneholder slike skjønsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

Inntekter

Driftsinntekter fra kontrakter med kunder bokføres iht IFRS 15.

Verdien av vederlaget inntektsføres lineært over kontraktens levetid som følge av jevn fordeling av selskapets innsats og innsatsfaktorer over ytelsesperioden.

Kostnader

Kostnader regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende inntekt. I de tilfeller det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønsmessige kriterier. Øvrige unntak fra sammenstillingsprinsippet er angitt der det er aktuelt.

Valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden under andre finansposter.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret med unntak av:

- førstegangsinnregning av goodwill,
- førstegangsinnregning av en eiendel eller forpliktelse i en transaksjon som
 - ikke er en virksomhetssammenslutning, og
 - som på transaksjonstidspunktet verken påvirker regnskapsmessig overskudd eller skattepliktig inntekt (skattemessig underskudd)

Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli utnyttet.

Leasing

Selskapet implementerte IFRS 16 fra 01.01.2019. Leieavtaler innregnes som bruksrettseiendeler i balansen til anskaffelseskost på iverksettelsestidspunktet med en tilsvarende leieforpliktelse målt til nåverdien av leieinnbetalingene som ikke blir betalt på dette tidspunktet.

Efterfølgende måling skjer etter en anskaffelseskostmodell hvor bruksrettseiendelen avskrives i takt med leieinnbetalinger som reduserer den balanseførte verdien på leieforpliktelsen. Leiebeløp fordeles mellom rentekostnad og avdrag på gjelden. Ved eventuelle justeringer i leieavtaler eller verdifall måles den balanseførte verdien på nytt og justeres.



Ipsos AS

Noter til regnskapet for 2023 presentert i TNOK

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Eiendeler klassifiseres som omløpsmiddel når selskapet forventer å realisere eiendelen, eller har til hensikt å selge eller forbruke den i den ordinære driftssyklus. Videre er eiendeler som primært holdes for omsetning eller som forventes realisert innen tolv måneder etter rapporteringsperioden også å anse som omløpsmidler. Tilsvarende gjelder også eiendeler i form av kontanter eller kontantekvivalenter, med mindre disse er underlagt begrensninger som gjør at den ikke kan veksles eller benyttes til å gjøre opp en forpliktelse i minst tolv måneder etter rapporteringsperioden. Alle andre eiendeler klassifiseres som anleggsmidler.

Forpliktelser klassifiseres som kortsiktig når de forventes å bli gjort opp i selskapets ordinære driftssyklus, når de primært holdes for omsetning, eller dersom forpliktelsen forfaller til oppgjør innen tolv måneder etter rapporteringsperioden, eller foretaket ikke har en ubetinget rett til å utsette oppgjøret av forpliktelsen i minst tolv måneder etter rapporteringsperioden. Eventuelle vilkår for forpliktelsen, som etter motpartens valg kan føre til at den gjøres opp ved utstedelse av egenkapitalinstrumenter, påvirker ikke forpliktelsens klassifisering. Alle andre forpliktelser klassifiseres som langsiktige.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. For øvrige kundefordringer utføres en uspesifisert avsetning for å dekke forventet tap på krav.

Pensjoner - Innskuddsbasert ordning

Kostnaden til innskuddsbasert pensjonsordning tilsvarer periodens premie til forsikringsselskapet.

Andre driftskostnader

I posten andre driftskostnader inngår belastninger fra konsernselskap for utførte fellesfunksjoner i form av serviceavgift eller management fee.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.



Ipsos AS

Noter til regnskapet for 2023 presentert i TNOK

Note 2 Salgsinntekter

Geografisk fordeling	2023	2022
Norge	84 809	85 028
Andre land	7 022	8 258
Sum	91 831	93 286

Note 3 Transaksjoner med nærstående

Selskapet har vesentlige transaksjoner med tilknyttede selskaper gjennom salg og kjøp av ulike tjenester til og fra konsernselskaper i Ipsos-gruppen. Alle transaksjoner er foretatt som en del av den ordinære virksomheten og til armlengdes priser. De vesentligste transaksjonene som er foretatt er som følger:

	2023	2022
Salg av tjenester	3 547	2 722
Kjøp av tjenester	25 313	23 946
Rentekostnader	3 108	1 169

Selskapet har i 2021 overtatt aksjeinvesteringen til morselskapet i Questback Holding AS til en verdi av MNOK 63,6. Investeringen er bokført til kostpris. Eierandel pr. 31.12.23 var 10%.

Note 4 Offentlig tilskudd

Selskapet har ikke mottatt offentlige tilskudd i 2023.



Ipsos AS

Noter til regnskapet for 2023 presentert i TNOK

Note 5 Lønnskostnader og ytelser, godtgjørelser til daglig leder, styret og revisor

Lønnskostnader	2023	2022
Lønninger	25 408	27 511
Arbeidsgiveravgift	6 071	5 943
Pensjonskostnader	1 589	1 348
Andre ytelser	3 255	371
Sum	36 323	35 175

Selskapet har i 2023 sysselsatt 41 heltidsansatte årsverk.

Pensjonsforpliktelser

Selskapet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Ytelser til ledende personer	Daglig leder
Lønn	3 653
Pensjonskostnader	32
Annen godtgjørelse	20
Sum	3 705

Det har ikke vært utbetalt noe godtgjørelse til styret i 2023.

Det er ikke ytet lån eller godtgjørelse til ledende personer, styret eller ansatte utover ovennevnte. Daglig leder eller leder av styret har ikke krav på særskilt vederlag ved opphør eller endring ved ansettelsesforhold eller vervet. Daglig leder har resultatavhengig bonusavtale.

Revisor

Kostnadsført revisjonshonorar for 2023 utgjør TNOK 346. I tillegg kommer honorar for andre tjenester med TNOK 28.

Note 6 Anleggsnote

	Bruksretts- eiendeler	Panel Software	Driftsløsøre og inventar	Sum	
Anskaffelseskost 01.01.2023	22 754	2 743	688	5 395	31 580
Tilgang	1 759	2 695	400	185	5 040
Avgang	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12.2023	24 513	5 438	1 088	5 580	36 620
Akkumulerte avskrivninger 31.12.2023	5 801	1 907	710	4 682	13 100
Bokført verdi per 31.12.2023	18 712	3 531	378	899	23 520
Årets avskrivninger	2 478	1 319	22	306	4 125
Avskrivningsplan	3-5 år	3-5 år	3-5 år	3-5 år	

Bruksrettseiendeler avskrives over leieavtalens løpetid. Investeringer i leide lokaler avskrives lineært over kontraktens leieperiode.



Ipsos AS

Noter til regnskapet for 2023 presentert i TNOK

Note 7 Leieavtaler - IFRS 16

Selskapet leier kontorlokaler ved Sjølyst Plass i Oslo.

Leieforpliktelser pr. 31.12.2023

Sum leieforpliktelser pr. 01.01.2023	19 748
Tilgang 2023	1 759
Årets husleieinnbetalinger	-2 755
Årets rentekostnad	525
Bokført verdi leieforpliktelser pr. 31.12.2023	19 277

Langsiktig del	16 812
Kortsiktig del	2 337
Påløpt rente	128



Ipsos AS

Noter til regnskapet for 2023 presentert i TNOK

Note 8 Skatt

	2023	2022
Årets skattekostnad		
Resultatført skatt på ordinært resultat:		
Betalbar skatt	0	0
Endring i utsatt skattefordel	89	-225
Endring utsatt skatt ført direkte mot EK (22%), IFRS 16	0	0
Skattekostnad ordinært resultat	89	-225
Skattepliktig inntekt:		
Resultat før skatt	406	-1 022
Permanente forskjeller	0	0
Endring i midlertidige forskjeller	477	1 022
Anvendelse av fremførbart underskudd	-883	0
Skattepliktig inntekt	0	0
Betalbar skatt i balansen:		
Betalbar skatt på årets resultat	0	0
Sum betalbar skatt i balansen	0	0
Beregning av effektiv skattesats		
Resultat før skatt	406	-1 022
Beregnet skatt av resultat før skatt	89	-225
Sum	89	-225
Effektiv skattesats	22,0 %	22,0 %

Skatteeffekten av midlertidige forskjeller som har gitt opphav til utsatt skatt og utsatte skattefordeler, spesifisert på typer av midlertidige forskjeller

	2023	2022	Endring
Varige driftsmidler	-327	-75	252
Varebeholdning	0	-52	-52
Balanseførte leieavtaler	-565	-317	247
Andre forskjeller	-278	-249	29
Sum	-1 170	-693	477
Akkumulert fremførbart underskudd	-11 817	-12 700	-883
Grunnlag for utsatt skattefordel	-12 987	-13 393	-406
Utsatt skattefordel (22 %)	-2 857	-2 946	-89

Note 9 Egenkapital

	Aksjekapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Pr. 31.12.2022	3 695	733	4 427
Årets resultat		317	317
Pr 31.12.2023	3 695	1 050	4 745



Ipsos AS

Noter til regnskapet for 2023 presentert i TNOK

Note 10 Mellomværende med selskap i samme konsern m.v.

	Kundefordringer		Andre kortsiktige fordringer	
	2023	2022	2023	2022
Foretak i samme konsern	1 592	677	246	109
Sum	1 592	677	246	109

	Leverandørgjeld		Annen kortsiktig gjeld	
	2023	2022	2023	2022
Foretak i samme konsern	5 558	2 496	941	1 697
Sum	5 558	2 496	941	1 697

Selskapet har langsiktig lånegjeld til nærstående på TNOK 65 517 pr. 31.12.2023 (TNOK 68 517 i 2022).

Note 11 Bankinnskudd

Innestående midler på skattetrekkskonto (bundne midler) er på TNOK 1 732.

Note 12 Aksjonærer

Aksjekapitalen i Ipsos AS pr. 31.12 består av:

	Antall	Pålydende	Bokført
Ordinære aksjer	81 920	45,1	3 695
Sum	81 920		3 695

Eierstruktur

De største aksjonærene i % pr. 31.12 var:

	Ordinære	Eierandel	Stemmeandel
Ipsos EMEA Holdings Ltd	81 920	100,0	100,0



mazars

Fridtjof Nansens vei 19
0369 Oslo
Norway
Tel: +47 23 19 63 00
www.mazars.no

Til generalforsamlingen i
Ipsos AS

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Ipsos AS som viser et overskudd TNOK 317. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettvisende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under "Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet". Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Mazars AS
Org. no. 979 605 994

mazars

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Oslo, 27. juni 2024
Mazars AS

Alexander Hanevold
statsautorisert revisor